

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

Для доўгага і якаснага жыцця

Намеснік старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў, кіраўнік Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Віцебскага аблвыканкама Аляксандр ХРЫСТАФОРАЎ падзяліўся вопытам дапамогі састарэлым і людзям з абмежаванымі магчымасцямі. У Прыдзвінні ўсё насельніцтва складае каля 1,2 мільёна жыхароў, з іх прыблізна 297 тысяч (25,3 %) — пажылых, 59,3 тысячы (5,1 %) — з інваліднасцю.

Нядаўна з адпаведнай справаздачай дэпутат выступіў на пасяджэнні Віцебскага аблвыканкама.

Губернатар Мікалай ШАРСНЁЎ падкрэсліў, што ўжо многае зроблена, каб сацыяльная дапамога была на высокім узроўні. Але якасць трэба павышаць і надалей, каб задаволіць кожнага, хто мае патрэбу ў дзяржаўнай падтрымцы.

Мэта — забяспечыць доўгае жыццё ў годных умовах для тых, каму неабходна дапамога. Для прафесіяналаў гэта не праблема, бо ёсць вопыт, жаданне працаваць, добрая матэрыяльна-тэхнічная база ва ўстановах сацыяльнага прызначэння.

Дарэчы, вопыт Віцебскай вобласці па сацыяльнай абароне не раз высока адзначаўся кіраўніцтвам профільнага міністэрства. І прызавяў месцы ў ацэнцы работы — ужо штогадовая традыцыя.

Калі казаць сужой мовай статыстыкі, то ў тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва паслугі аказваюць прыблізна 43 тысячам грамадзян. У 15 стацыянарах жыве больш за 3,6 тысячы чалавек. Плённа працуе і каля 30 аддзяленняў дзённага знаходжання інвалідаў. Іх пастаянна наведвае каля 1,2 тысячы людзей з абмежаванымі магчымасцямі. У гэтых установах функцыянуе каля 85 рэабілітацыйна-працоўных майстэрняў, 425 гурткоў па інтарэсах.

Трэба сказаць, што той, хто мае патрэбу ў сацыяльным абслугоўванні, можа выбраць найбольш прымальную форму.

Каб паслугі былі ўсім па кішэні, аблвыканкамам замацаваны нізкі тарыф — 55 капеек за гадзіну. Найбольш запатрабаваная дапамога на даму, яе атрымліваюць 15,3 тысячы жыхароў вобласці.

Цікава, што так званыя разавыя сацыяльна-бытавыя паслугі аказваюцца 19 гаспадарчымі брыгадамі і 25 брыгадамі сацыяльнага абслугоўвання на мабільнай аснове.

Становіцца ўсё больш папулярным пражыванне састарэлых у так званых замяшчальных сем'ях: у вобласці іх каля трыццаці.

Пенсіянерам, інвалідам, у тым ліку і дзецям з абмежаванымі магчымасцямі, якія трапілі ў цяжкую жыццёвую сітуацыю, а таксама для іх бяспечнага пражывання са сродкаў дзяржаўнага сацыяльнага страхавання аказваецца матэрыяльная дапамога. Толькі ў першым паўгоддзі яе сума перавысіла 440 тысяч рублёў. Грошы атрымала каля 8 тысяч грамадзян.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

САЦЫЯЛЬНАЯ СЛУЖБА: ІСЦІ Ў НАГУ З ЧАСАМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Пры гэтым спецыялісты адзначаюць, што нацыянальная сістэма сацыяльнага абслугоўвання пастаянна ўдасканальваецца. Яе аснову складаюць тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, якія пастаянна шукаюць новыя формы работы са сваімі падапечнымі. Канешне, асноўныя паслугі зацверджаны і прапісаны ў нарматыўных дакументах, якія рэгулююць іх дзейнасць. Але разам з імі з'яўляюцца і цікавыя навінкі.

Напрыклад, у Бярозаўскім раёне, што на Брэстчыне, на базе ТЦСАН створаны цэнтр псіхалагічнай разгрузкі. Для пажылых людзей сталі даступныя кансультацыі прафесійнага псіхолога, гурткі па арт-тэрапіі і кіно. А ў Пружанскім раёне з мэтай стварэння лепшых умоў жыцця для пажылых людзей і павышэння іх інфармаванасці абсталяваны камп'ютарны клас, адкрытыя школа прыгажосці і здароўя, класы па вакале. І так практычна ў кожным ТЦСАН — апрабуюцца новыя формы работы і адбываецца абмен вопытам.

Апошнім часам назіраюцца і больш глабальныя змены ў саміх прынцыпах дзейнасці сацыяльнай службы.

«З гэтага года зменены падыход да выяўлення людзей, якія маюць патрэбу ў дапамозе дзяржавы, — паведаміў журналістам на прэсдадні Дня пажылога чалавека **намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандр РУМАК**. — Мы перайшлі ад заяўнага прынцыпу да выяўляльнага, каб максімальна забяспечыць сацыяльную падтрымку». Гэта значыць, органы сацабароны больш актыўна пойдучы да тых, хто

мае патрэбу ў іх паслугах, каб спрацаваць на прафілактыку, прадухіліць крызіс у жыцці асобнага чалавека.

Галоўным кірункам сацпаслуг намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны называе развіццё стацыянара-разамшчальных паслуг, якія дазваляюць максімальна дадоўжыць знаходжанне пажылых непрацаздольных людзей у хатніх умовах.

Такі падыход, з аднаго боку, зніжае нагрузку на бюджэт і аблягае работу сацыяльнага работніка. З другога — дазваляе палепшыць жыццё адзінокім пажылым людзям. Бо сёння асноўная задача дзяржавы заключаецца не ў тым, каб змясціць адзінокага пажылога чалавека ў нейкую стацыянарную ўстанову. Галоўнае — максімальна захаваць знаходжанне чалавека ў сям'і, даць яму магчымасць зносін і дапамагчы весці звыклы лад жыцця.

Новая сям'я

З 2018 года пачала ўкараняцца такая новая форма сацыяльнага абслугоўвання, як пражыванне пажылых альбо паўналетніх непрацаздольных людзей у замяшчальных сем'ях. На сёння ў нашай краіне ёсць 89 такіх сем'яў, у якіх пражываюць 90 пажылых людзей. Гэта значыць, фактычна тыя людзі набылі новую сям'ю. «Мы вельмі рады, што такая сацыяльная паслуга атрымала развіццё. Я ўпэўнены, што яна мае добрыя перспектывы, — адзначае намеснік міністра. — Для адзінокага пажылога чалавека падбіраецца сям'я, гатовая жыць з ім разам».

Пры гэтым важна тое, што сацыяльныя службы ў такім выпадку таксама не адыходзяць убок. Яны з'яўляюцца трэцім удзельнікам гэтых узаемаадносін: падбіраюць сям'ю для чалавека, які мае ў гэтым патрэбу, кардынуюць усю дзейнасць,

здзяйсняюць псіхалагічную падтрымку і патранаж такой сям'і. Такім чынам дзяржава памяншае рызыку злоўжыванняў у адносінах да пажылога чалавека або інваліда.

— Заключаецца дагавор паміж чалавекам, сям'ёй, якая яго прымае, і прадстаўніком выканкама ці адміністрацыі раёна, — тлумачыць Аляксандр Румак. — Гэта дапамагае нам адысці ад дапамогі па доглядзе, якая цяпер выкарыстоўваецца.

Яна даўно ўжо патрабуе карэкціроўкі. У замяшчальных сем'ях прадугледжана выплата ўзнагароды, калі ў сям'ю бяруць інваліда першай групы або чалавека, старэйшага за 80 гадоў. І тут ужо няма абмежаванняў, якія ёсць пры прызначэнні дапамогі па доглядзе за такімі людзьмі, — такіх як наяўнасць працаздольнага ўзросту ў таго, хто ажыццяўляе догляд, і адсутнасць у яго работы. Людзі, якія ўзялі ў сваю сям'ю пажылога чалавека, могуць працягваць працаваць і пры гэтым атрымліваць узнагароджанне за прыняцце ў сваю сям'ю іншага чалавека.

Запатрабаванымі сярод адзінокіх жыхароў у рэгіёнах застаюцца і дамы зімоўкі, якія прывабляюць людзей цёплай, утульнасцю і добрай кампаніяй.

Як падтрымаць сям'ю, дзе ёсць чалавек з дэменцыяй?

Цяпер прадумваецца комплекс новых паслуг для грамадзян з дэменцыяй і членаў іх сям'яў. Мяркуюцца, што гэтыя паслугі будуць запатрабаваныя ў сувязі з ростам працягласці жыцця і павелічэннем колькасці захворванняў, характэрных для пажылых людзей. У Еўропе ўжо цяпер дэменцыю лічаць адной з эпідэміяў XXI стагоддзя, разам з анкалогіяй.

Па выніках даследаванняў, пажылыя людзі з кагнітыўнымі парушэннямі і дэменцыяй доўгі час могуць даволі паспяхова жыць дома і займацца самаабслугоўваннем, але маюць цяжкую арыентацыю ў горадзе, карыстанні грамадскім транспартам, карыстанні паслугамі розных устаноў, правядзенні разлікаў і аплаты, напрыклад, за кватэру. Ім робіцца складана мець зносіны, знікаюць захапленні і інтарэсы, зніжаецца сацыяльная актыўнасць, з'яўляецца замкнёнасць.

Таму, па словах **загадчыцы аддзела развіцця інавацыйных формаў сацыяльнага абслугоўвання НДІ працы Мінпрацы і сацабароны Наталлі МІЛЬКОТА**, важна право-

дзіць адукацыйныя мерапрыемствы, каб спецыялісты арганізацыі, якія аказваюць сацыяльныя, медыцынскія і іншыя паслугі, маглі распазнаць праявы дэменцыі, не прыняўшы іх за праявы старасці або «шкоднага характару», і своєчасова аказаць падтрымку.

Пры гэтым падтрымаць такіх людзей можна як змясціўшы іх у стацыянарны дом-інтэрнат, так і ў надомных умовах.

Адным з самых запатрабаваных відаў падтрымкі спецыялісты лічаць арганізацыю дзённага знаходжання пажылых людзей з кагнітыўнымі парушэннямі і дэменцыяй на базе сацыяльнай установы. Даюць плён таксама індывідуальныя відзіты на дом. Такая арганізацыя дапамогі пажылым людзям дазваляе ім уключацца ў розныя віды творчасці, падтрымліваць фізічную актыўнасць, мець зносіны, успамінаць і зноў перажываць самыя яркія моманты свайго жыцця, захоўваючы пачуццё ўласнай годнасці. А члены іх сям'яў пры такім падыходзе не стануць перад неабходнасцю кідаць работу, каб даглядаць сваяка. Яны будуць мець магчымасць працягваць працаваць, не хвалючыся пра бяспеку і камфорт сваіх блізкіх.

Патрэбная дапамога

Пра яшчэ адно новаўвядзенне ў дзейнасці тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, якое можа з'явіцца ў найбліжэйшай будучыні, намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандр Румак паведаміў, выступаючы на пашыраным пасяджэнні Нацыянальнай камісіі па працы і сацыяльных пытаннях Палаты прадстаўнікоў, прысвечаным укараненню інавацыйных формаў сацыяльнага абслугоўвання ў інтарэсах людзей з інваліднасцю.

— Часам бывае, што чалавек, атрымаўшы заключэнне МРЭК, дзе яму прысвойваецца група інваліднасці, аказваецца сам-насам са сваімі праблемамі, — скажаў намеснік міністра. — Таму мы хочам перафарматаваць аддзяленні дзённага знаходжання для людзей з інваліднасцю ў ТЦСАН, каб у іх былі і спецыялісты па сацыяльнай рэабілітацыі, якія кантактавалі б з МРЭК. І як толькі чалавек атрымае інваліднасць, яны адразу будуць прыходзіць яму на дапамогу і вызначаць, што неабходна для сацыяльнай рэабілітацыі, у тым ліку для яго далейшага працаўладкавання.

Святлана БУСЬКО.

Фота Анатоля КЛЕШУКА.

Сацыяльныя паслугі грамадзянам і сям'ям, якія знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі, ажыццяўляюць 146 тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. На ўлік у іх знаходзяцца 2 024 422 чалавекі (дадзеныя па стане на 01.04.2019). З іх 91 305 чалавек абслугоўваюцца дома.